

Tullverket

Rättsavdelningen

Marcus Nord Gertzell

Tel. 040-661 33 14

marcus.nordgertzell@tullverket.se

YTTRANDE

Datum

2019-11-08

Ert datum

2019-07-17

Dnr

STY 2019-503

Er referens

Ju2019/02387/Å

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Stora brottmål – nya processrättsliga verktyg (SOU 2019:38)

Tullverkets ställningstagande

Förslagen i betänkandet avser endast utredningar där utgångspunkten är att allmän åklagare är förundersökningsledare, då betänkandet behandlar stora och komplicerade brottmål. Tullverket kommer att påverkas genom att ett flertal olika föreslagna åtgärder kan komma behöva genomföras av verket i ärenden där Tullverket biträder den allmänna åklagaren med brottsutredningen.

Tullverket är överlag positivt till de förslag som har presenterats i betänkandet som har till syfte att förbereda brottmål innan huvudförhandlingen. Därigenom kan man i högre grad undvika kompletteringar av förundersökningen under pågående huvudförhandling, vilket är betungande för Tullverket. Tullverket anser det även angeläget att undvika överarbetade förundersökningar som kan uppstå där utredningsåtgärder vidtas trots att invändning inte finns från den misstänkte. Också de föreslagna utökade möjligheterna att i rätten få lägga fram vittnesattester och att kunna använda skriftliga berättelser och främst ljud- och bildupptagningar av berättelser såsom bevis kommer att underlätta processen för alla inblandade parter.

Tullverket är också positivt till de lagförslag som är kopplade till att en allmän åklagare ska kunna fatta beslut om förundersökningsbegränsning (23 kap. 4 b § RB) och utfästelsebeslut (23 kap. 4 d § RB) i de fall en person som är misstänkt för brott är villig att medverka i förundersökningen och lämna uppgifter som är av väsentlig betydelse för utredningen av det egna brottet. Brottsbalkens nuvarande bestämmelser, som infördes 2015, används i begränsad omfattning i den brottsutredande verksamheten. Det är idag svårt att skapa ett incitament för den misstänkte att medverka i utredningen, då det blir en stor osäkerhetsfaktor att de brottsutredande myndigheterna inte kan garantera den misstänkte något i gengäld. Tullverket ställer sig dock frågande till de hur den omnämnda överläggningen i 23 kap. 4 f § RB ska gå till väga rent praktiskt och om Tullverket och Polismyndigheten kommer att involveras i dessa överläggningar.

Förslaget om möjlighet till fastlåsning är positivt för att koncentrera processen till de frågor som är av intresse i brottmålet och därmed effektivisera handläggningen och undvika kompletteringar under pågående huvudförhandlingar. I den fortsatta beredningen bör det övervägas om fastlåsningen kan göras bindande. Som förslaget nu är utformat kan fastlåsningen mycket lätt låsas upp av den misstänkte, innebärande att de brottsutredande myndigheterna ändå måste vara förberedda på alternativa invändningar.

Förslagen i betänkandet utgår från ett upprätthållande av grundordningen i brottmålsprocessen med muntlighet, omedelbarhet och koncentration som utgångspunkter. Tullverket anser det vara en svår uppgift som har givits utredningen då frågorna är komplexa och omfattande. Tullverket är positivt till förändringsviljan att föreslå nya verktyg till den processuella verktygslådan men är dock av uppfattningen att ett större omtag av brottmålsförfarandet skulle leda till ett ännu bättre utfall i slutändan.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit vikarierande generaltulldirektören Fredrik Holmberg (beslutande), rättschefen Karin Erlingsson och verksjuristen Marcus Nord Gertzell (föredragande).

TULLVERKET

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Enheten för nationell samordning